

חיטוי קרקע להדברת התמוטטות בצמחי מלון סתיו בגידול ביו-אורגני - עין-יהב

אורנה אוקו - שה"מ - לשכת הדרכה נגב

נטע ומיכאל אור - מושב עין-יהב

אברהם גמליאל - מינהל המחקר החקלאי - המכון להנדסה חקלאית

מבוא

תופעת התמוטטות של צמחי המלון ערב הקטיפ נגרמת מסיבות שונות. חלק מהגורמים הם פתוגניים ובעיקר מחלות נישאות בקרקע וחלקם גם גורמים אגרוטכניים. בחקלאות רגילה נפתרת הבעיה על ידי חיטוי קרקע במתיל ברומיד לבד או עם חיטוי סולרי.

פתרון חלקי לבעיה בגידול ביו-אורגני הוא מחזור זרעים. כדי לנסות ולפתור הבעיה ניסינו השנה גישה חדשנית לחיטוי קרקע משולב של זבל עופות + חיטוי סולרי.

חומרים ושיטות

חלקת הניסוי הינה חלקה שבה אנו מגדלים מלונים ברציפות לניסיונות התמוטטות כבר 3 שנים.

הניסוי כלל 3 טיפולים כל טיפול ב-4 חזרות. גודל חלקה 3 ערוגות $15 \times$ מ' אורך.

טיפולים

1. היקש.
  2. חיטוי סולרי.
  3. זבל עופות + חיטוי סולרי.
- זבל הודים מערימה פוזר ב-26.7.93 לפי כמות של 1 טון לדונם.
חיפוי פוליאטילן לחיטוי סולרי נפרש ב-27.7.93.
פתיחת חורים בחיפוי לפני שתילה 20.8.93.
תאריך שתילה - 27.8.93. נחשב לתאריך שתילה מאוחר לגבי מילון בעין-יהב.
החיטוי הסולרי היה 24 יום בלבד.

תוצאות ודין

תוצאות הניסוי מסוכמות בטבלה מס' 1, המציינת כמות צמחים שהתמוטטו באחוזים מכלל השטח המטופל בתאריכים השונים.

טבלה מס' 1 - אחוז צמחים ממוטטים

<u>12.10</u>	<u>7.10</u>	<u>טיפול/תאריך</u>
89	51	היקש
70	46	חיטוי סולרי
65	42	זבל עופות+חיטוי סולרי

למרות שנראה הבדל קטן בין ההיקש לבין הטיפולים לא היה כדאי לקטוף פרי בכל הטיפולים.

מניסויים ומהפרקטיקה החקלאית ידוע שחיטוי סולרי בלבד אינו מונע את תופעת ההתמוטטות במלון. טיפול מס' 3 לא הצליח לדעתנו למנוע במידה

מספקת תופעה ז.

את אי ההצלחה של טיפול מס' 3 אפשר לנסות ולהסביר בסיבות הבאות:

1. משך הזמן של החיטוי הסולרי וחיטוי סולרי + זבל עוף היה בלתי מספיק, פחות מחודש.

2. יריעת הפוליאיתילן ששמשה לחיפוי הקרקע בחיטוי היתה מטיב ירוד וידוע שיש לכך השפעה על חיטוי קרקע, יתכן וגזים שנוצרו במהלך פירוק הזבל התנדפו לאויר מהיריעה החדירה לגזים.

3. תאריך השתילה היה מאוחר מידי ובלתי מתאים לאזור אך זה נעשה בגלל אילוצי זמן.

בדעתנו לחזור על הניסוי בתנאים אופטימליים בעונת הסתיו הבאה.